

Araştırma Makalesi / Research Article

Türkiye’de Mevduat ve Katılım Bankalarının Karşılaştırmalı Finansal Performansları Üzerine Bir İnceleme

Levent Sezal¹

Öz

Bu araştırmada Türkiye’de bankacılık sektöründe faaliyet gösteren mevduat ve katılım bankalarının 2010-2020 yılları arasında finansal performansları karşılaştırılmalı olarak analiz edilmiştir. Araştırmada en temel göstergelerden birisi olan sermaye yeterlilik rasyosu başta olmak üzere toplam 8 adet finansal rasyo kullanılmıştır. Araştırmaya konu olan banka ve katılım bankaları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun (BDDK) yapmış olduğu gruplandırmaya göre kategorize edilmiştir. Araştırmada yapılan analiz çalışmasında banka gruplarının birbirleri arasındaki farklılığı tespit etmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile post-hoc testlerinden Tukey, Tamhane ve LSD Testleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre yabancı sermayeli bankaların sermayeli yeterlilik rasyolarının kamu ve katılım bankalarından daha güçlü olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan yabancı sermayeli bankaların NPL oranları, kamu ve yerli sermayeli özel bankalara göre istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Bu durum takibe düşen kredilerin yabancı sermayeli bankalarda daha fazla olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bankacılık, Finansal Performans, Tek Yönlü Varyans Analizi.

An Investigation on Comparative Financial Performances of Deposit and Participation Banks in Turkey

Abstract

In this research, the financial performances of deposit and participation banks operating in the banking sector in Turkey between 2010 and 2020 were analyzed comparatively. In the research, a total of 8 financial ratios, especially the capital adequacy ratio, which is one of the most basic indicators, were used. The banks and participation banks that are the subject of the research are categorized according to the grouping made by the Banking Regulation and Supervision Agency (BDDK). One-Way Analysis of Variance (ANOVA) and Tukey, Tamhane and LSD Tests from post-hoc tests were used to determine the difference between bank groups in the analysis conducted in the research. According to the results of the research, it has been determined that the capital adequacy ratios of foreign capital banks are stronger than public and participation banks. On the other hand, the NPL ratios of foreign banks differ statistically from public and domestic private banks. This situation reveals that non-performing loans are higher in foreign banks.

Keywords: Banking, Financial Performance, One-Way Analysis of Variance.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO, leventsezal@ksu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-8873-7335>

GİRİŞ

İnsanlar tarih boyunca finansal sorunlarını çözebilmenin yolunu aramıştır. İnsanoğlu ihtiyacı olan malları ya satın almış ya da bu malları satın almanın gücünü temsil eden paraya ihtiyaç duymuştur. Bu nedenle parasal ihtiyaçlarını karşılayabilmek için birçok yöntem bulmuştur. Faizsiz ve faizli olmak üzere finansal enstrümanlar aracılığı ile gerçekleştirilen bu yöntemler çok basit uygulamalardan kompleks yapılara doğru gelişim göstermektedir. Geçmişten günümüze kadar çok büyük bankalar ve finansal şirketler kurulmuştur. Bu yapı içerisinde finansal mühendislik olarak adlandırılan pek çok finansal ürün kullanılmaktadır. Buradan hareketle bankacılık sektörü ticaretin ayrılmaz bir parçası olarak tüm dünyayı saran bir yapıya dönüşmüştür (Aktepe, 2010).

Bankacılık sektörü mali sistem içinde özel ya da tüzel kişilerin ya da kamunun özellikle fon ihtiyaçlarına cevap verebilecek önemli piyasa katılımcıdır. Türk bankacılık sektörü içinde mevduat bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları ve 2005 yılından itibaren hızla gelişim gösteren katılım bankaları hizmet vermektedir. Günümüzde Türk bankacılık sektörü global mali sistem içinde hak ettikleri yeri korumak ve rekabet edebilmek açısından gelişen teknolojilere uyum sağlayarak, inovatif ürün ve araçlar geliştirerek yalnızca iç piyasaya değil yurtdışına da önemli hizmetler ihraç eder konumuna gelmiştir. Ülkemizin ekonomik, sosyal, siyasi ve hukuksal düzenlemeleri bankacılık sektörünün sağlam bir yapıya kavuşturulabilmesi ve gelişmesinin süreklilik kazanabilmesi açısından destekleyici adımları içerir. Sektörde faaliyet gösteren mevduat bankaları tasarruf fazlası olan yatırımcılardan bu fonları mevduat olarak toplamakta ve kredi olarak sisteme yeniden kazandırmaktadır (Yıldız, 2018).

Son dönemde katılım bankaları da Türk Bankacılık Sistemi içerisinde mevduat bankaları ile birlikte faaliyetlerini sürdürmektedir. Fakat katılım bankalarının çalışma şekilleri, konvansiyonel bankacılığa göre farklılık göstermektedir. Konvansiyonel bankacılığın çalışma prensibi faiz esasına göre iken katılım bankacılığı kar/zarar ortaklığı esasına göre faaliyet göstermektedir. Geleneksel konvansiyonel bankacılık sisteminde kullanılan kredilerin karşılığında önceden ilan edilmiş faiz oranı üzerinden gelir elde etme hedefiyle hareket ederken, katılım bankaları kullanacakları fonları öncelikli olarak ne amaçla, nerede kullanılacağı ve karşılığında fatura isteme gibi prosedürlerin yanısıra müşterilerine sağlayacağı katkıları da gözönünde bulundurarak hareket etmektedirler (Toraman vd., 2015). Bunun yanı sıra Katılım bankaları müşterilerin dini hasssiyetlerine de önem verdikleri için her geçen gün polüleritesi artmaktadır (Alptürk vd., 2021).

Türkiye’de 2020 yıl sonu itibarıyla 53 adet banka faaliyet göstermektedir. Bu bankaların 34’ü mevduat, 13’ü kalkınma ve yatırım bankası ve 6’sı ise katılım bankası olarak hizmet vermektedir (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu [BDDK], 2020).

Tablo 1: Türkiye’de faaliyet Gösteren Bankaların Türlerine Göre Sınıflandırılması

Bankalar	Mevduat Bankaları	Kalkınma ve Yatırım Bankaları	Katılım Bankaları
Kamu Sermayeli	3	3	3
Özel Sermayeli	9	6	
Türkiye’de Kurulmuş Yabancı Sermayeli	16	4	3
Türkiye’de Şube Açan Yabancı Sermayeli	5	-	-
TMSF’ye Devredilen	1	-	-
TOPLAM	34	13	6

Bu çalışma, günümüzde sosyal ve ekonomik hayatın ayrılmaz bir parçası haline gelmiş olan konvansiyonel bankacılık ve katılım bankacılığının önemine binaen ortaya çıkmış olup; Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat ve katılım bankalarının 2010-2020 yılları arasındaki finansal performanslarının değerlendirilmesi ve karşılaştırılması amaçlamaktadır. Mevduat bankaları kendi içerisinde kamu, yerli özel sermayeli ve yabancı sermayeli bankalar şeklinde kategorize edilmiştir.

Çalışmanın ilk aşamasında konu ile ilgili olarak daha önce literatürde yer alan çalışmalar araştırılmıştır. Sonrasında araştırmanın amacı, çalışmada kullanılan yöntem ve örneklem, bulgulardan bahsedilmiş ve son olarak da çalışmanın genel bir değerlendirmesinin yapıldığı sonuç bölümüne yer verilmiştir.

1. LİTERATÜR TARAMASI

1990’lı yılların başından bu yana bankacılık sektörünün performansının değerlendirildiği çalışmaların önem kazandığı görülmektedir (Matthew ve Esther, 2012). Bu çalışmalar genel olarak incelendiğinde çeşitli istatistiksel modellerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Literatür taramamasında bankaların performans değerlemelerinde, Akyüz vd. (2013), Dash ve Das (2010), Williams (2011), Aytekin ve Sakarya (2013), Gümüş ve Nalbantoğlu (2015) CAMELS analizini kullanmışlardır. Güler (2019) ve Demirel vd. (2013) yapmış oldukları çalışmalarda panel veri analizinde faydalanmışlar ve banka türlerine göre kârlılıkların farklı yönde etkilendiği sonucuna ulaşmışlardır. Sufian (2007) yapmış olduğu çalışmada veri zarflama analizini kullanırken, Uludağ ve Ece (2018) çalışmalarında topsis yönetimini kullandıkları görülmüştür. Tarafımızca yapılan bu çalışmada gerek tarih aralığı gerekse çalışmada kullanılan analiz yöntemlerinin farklı olması nedeni ile literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Literatür taraması çalışmada, bankaların finansal performanslarının karşılaştırmalı olarak farklı yönlerden analiz edildiği araştırmalardan bazıları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2: Bankaların Finansal Performanslarına İlişkin Literatür Taraması

Yazarlar	Ülke	Yöntem	Bulgular
Sufian (2007)	Malezya	Veri Zarflama Analizi	Çalışma sonucunda, yerli İslami bankalar yabancı İslamibankalardan daha marjinal daha etkin bulunmuştur.
Dash ve Das (2010)	Hindistan	CAMELS Analizi	Çalışmada, özel/yabancı kuruluş türüne ait bankaların finansal performanslarının kamusal yapıya sahip bankalardan daha iyi bir performans sergilediği tespit etmişlerdir.
Dinçer ve Görener (2011)	Türkiye	VİKOR Yöntemi	Yabancı sermayeli bankalar ile kamu bankalarının farklı yıllarda birbirlerinden daha iyi finansal performans gösterdiğini belirtmiştir.
Williams (2011)	Nijerya	CAMELS Analizi	Nijerya'daki bankacılık karakteristik yapısı, finansal durum ve makroekonomik koşulları da dikkate almıştır. Çalışmanın bulgular ve sonuç kısmında Nijerya bankacılık sektöründe sermaye yeterliliği için para arzının önemli bir belirleyici faktör olduğunu belirtmiştir.
Demirel ve Diğerleri (2013)	Türkiye	Zaman Serisi-Panel Veri Analizi	Kamu sermayeli bankaların (personel giderleri + kıdem tazminatı)/ toplam aktiflerde ve diğer faaliyet giderleri / toplam aktifler değerlerinde yüksek verimlilik gösterdiği tespit edilmiştir.
Aytekin ve Sakarya (2013)	Türkiye	CAMELS Analizi	Kriz öncesi ve sonrasındaki dönemlerde mevduat bankalarının CAMELS puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadığı tespit edilmiştir.
Ecer (2013)	Türkiye	Gri İlişkisel Analiz (GİA) Yaklaşımı	11 özel banka CAMELS kriterlerinden sermaye yeterliliği, likidite, aktif kalitesi ve karlılık göstergeleri kapsamında yer alan 12 finansal oran esas alınarak performanslarına göre sıralanmışlardır.
Ayrıçay ve Diğerleri (2014)	Türkiye	Karşılaştırmalı Analiz	Araştırmada karlılık ve gelir-gider oranları, likidite oranları, risk ve sermaye yeterlilik oranları ve verimlilik oranları kullanılmıştır. 2008-2011 yılları arasında mevduat bankalarının toplam yatırımlar üzerinden sağladıkları karlılık oranları görece katılım bankalarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
Gümüş ve Nalbantoğlu (2015)	Türkiye	CAMELS Analizi	Çalışmada yerli özel sermayeli bankalar kârlılık ve yönetim kalitesinde gösterdiği yüksek performans ve kuvvetli sermaye yapılarıyla en fazla nota sahip olan banka grupları olduğu tespit edilmiştir.
İslatince (2018)	Türkiye	Mann – Whitney U Testi ve Kruskal Wallis Testi	2010 -2017 dönemi finansal göstergeler temel alınmıştır ve katılım bankaları ile mevduat bankalarının performansları karşılaştırılarak, sektör içindeki gelişimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Uludağ ve Ece (2018)	Türkiye	TOPSİS Yöntemi	Türkiye’de faaliyet gösteren ve verilerine ulaşılabilen 28 adet mevduat bankasının, mali tablolarından hareketle 2006-2016 yılları arasındaki finansal performansları 7 ana başlık altında toplanan 49 alt kritere göre değerlendirilmiştir. Kamusal Sermayeli Mevduat Bankaları olarak T.C Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası ve Türkiye Vakıflar Bankası’nın performans değerlendirmesinde stabil bir yapı gözlenememiş olup; analiz dönemi kapsamında zaman zaman finansal performanslarında değişkenlikler izlenmiştir.
Güler (2019)	Türkiye	Panel Veri Analizi	2015-2018 yılları arasında banka türleri açısından performans göstergeleri panel veri analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda iki banka türüne ait kârlılıkların farklı yönlerde etkilendiği ortaya çıkmıştır.
Şenel (2020)	Türkiye	Karşılaştırmalı Analiz	2010-2018 yılları arasında Türkiye’de faaliyet gösteren bankaların, toplam kredileri, takipteki krediler, mevduatları ile bazı makroekonomik değişkenler ilişkisi, uluslararası bankacılık sektörünün ilgili verileri ile kıyaslanarak karşılaştırmalı analizi yapılmıştır. Türk bankacılık sisteminde krediler durumu incelediğinde banka aktif büyüklükleri ile paralel hareket ettiği görülmektedir.
Akyüz ve Diğerleri (2020)	Türkiye	CAMELS Analizi	Türkiye’de faaliyet gösteren katılım bankalarının 2013-2017 yılları arasındaki CAMELS Analizi ile verilerin karşılaştırılması yapılarak bankaların performanslarının ölçülmüştür. Analiz sonucunda, genel olarak katılım bankalarının CAMELS puanlarında 2015 yılından itibaren düşüş yaşandığı tespit edilmiştir.
Kevser (2021)	Türkiye	Anova- Bonferroni Testi	Çalışma sonucunda, sermaye yeterliliğinde özel bankaların, kârlılıkta kamu bankalarının daha iyi performans sergilediğini tespit etmiştir.

2. YÖNTEM

Araştırmanın yöntem kısmında değişkenler, veri seti ve örneklem hakkında bilgi verilmiştir. Banka gruplarının birbirleri arasındaki farklılığı tespit etmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile post-hoc testlerinden Tukey, Tamhane ve LSD Testleri kullanılmıştır. Tek yönlü Anova, ikiden fazla grubun olduğu araştırmalarda anlamlı farklılığın belirlenmesi için kullanılan parametrik bir testtir. Buna göre Anova testi grupların birbirinden farklı olup olmadığının bilgisini vermekle birlikte hangi grupların birbirinden farklı olduğunun bilgisini vermemektedir. Bu nedenle hangi grupların birbirlerinden farklı olduğunu tespit etmek amacıyla post-hoc analizlerinin kullanılması gerekmektedir. Post-hoc analizleri ile ikiden fazla grubun olduğu araştırmalarda sadece ortalamalar değil aynı zamanda grupların sapmaları da değerlendirilmiş olmaktadır. Bu kapsamda varyansların eşit olması ve örneklemin az olması

durumunda kullanılabilen araştırmada Tukey, Tamhane ve LSD testleri tercih edilmiştir. Bu kapsamda gruplar arasında karşılaştırmalar yapılmış ve aralarındaki farklılar tespit edilmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖRNEKLEM

Bu araştırma ile Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankaların finansal performansını ölçmek ve karşılaştırmalı olarak analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Buradan hareketle Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren bankalar dört gruba ayrılmıştır. Bu gruplar; “Kamu bankaları”, “Yabancı sermayeli bankalar”, “Özel bankalar” ve “Katılım bankaları” şeklinde kategorize edilmiştir. Analizde kullanılan veriler, “Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK)”, “Türkiye Bankalar Birliği (TBB)” ve “Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB)” nin web sayfalarında yayımlanmış, yıllık bağımsız denetim raporlarında açıklanmış finansal tablolarında yer alan hesap kalemleri ile bu hesap kalemlerinden hesaplanmış finansal oranlardan oluşmaktadır.

Bu araştırmanın yöntemi, uygulama dönemi ve örnekleme dahil edilen bankaların sayısı (tamamı) ve dört banka grubunun aynı anda karşılaştırılmasının yapılması ile diğer çalışmalardan farklılık göstermektedir. Bu çalışma ile yabancı sermayeli bankalar, özel bankalar, kamu bankaları ve katılım bankalarının finansal performansları karşılaştırılmakta, benzer ve farklı yönleri ortaya konulmaktadır. Çok gruplu bir karşılaştırma yapılarak, literatüre katkı sağlanması amaçlanmaktadır. Bu bakımdan çalışma sonucunda ortaya çıkan bulgular önem arz etmektedir.

Araştırmada, 2010-2020 yılları arasında Türkiye’de faaliyet gösteren mevduat ve katılım bankalarının; Sermaye Yeterlilik Rasyosu, Takipteki Alacaklar/Toplam Aktifler, Dönem Net Karı/Toplam Aktif, Dönem Net Karı/Özkaynaklar, Net Faiz Geliri/Toplam Aktifler, İşletme Giderleri/Toplam Aktifler, Faiz Dışı Gelir/Faiz Dışı Giderler, Özkaynak/Risk Ağırlıklı Kalemler oluşan sekiz adet finansal rasyoları baz alınmıştır.

3.1. Araştırmanın Hipotezleri

Türkiye’de faaliyet gösteren Mevduat Bankalarının ve Katılım Bankalarının finansal performanslarını ölçmek ve karşılaştırma yapmak için 8 finansal rasyo kullanılmıştır. Banka gruplarının karşılaştırmalı finansal performanslarını analiz etmek için geliştirilen hipotezler aşağıda belirtilmiştir:

- *H1. Banka gruplarının sermaye yeterlilik oranları birbirlerinden farklılaşmaktadır.*
- *H2. Banka gruplarının takipteki alacak (NPL) oranları birbirlerinden farklılaşmaktadır.*
- *H3. Banka gruplarının Dönem Net Karı/Toplam Aktif oranları birbirinden farklılaşmaktadır.*
- *H4. Banka gruplarının Dönem Net Karı/Özkaynak oranları birbirinden farklılaşmaktadır.*
- *H5. Banka gruplarının Net Faiz Geliri/Toplam Aktif oranları birbirinden farklılaşmaktadır.*
- *H6. Banka gruplarının Faiz Dışı Gelir/Faiz Dışı Gider oranları birbirinden farklılaşmaktadır.*
- *H7. Banka gruplarının İşletme Giderleri/Toplam Aktif oranları birbirinden farklılaşmaktadır.*

- H8. Banka gruplarının Özkaynak/Risk Ağırlıklı kalem oranları birbirinden farklılaşmaktadır.

3.2. Bulgular

Mevduat Yerli-Özel, Mevduat-Kamu, Mevduat Yabancı ve Katılım Bankacılığı şeklinde dört gruba ayrılarak 2010-2020 yılları arasını kapsayan finansal performans göstergeleri kullanılarak yapılan analiz çalışması sonuçları bu bölümde gösterilmiştir.

Kategorize edilen banka gruplarının performans göstergelerinin birbirlerinden farklılaşıp, farklılaşmadığı Anova testi ile analiz edilmiştir. Anova; “normal dağılan bağımsız iki örnekten büyük varyansın küçük varyansa oranlanması ile yapılan bir varyans türdeşlik testidir. F test istatistiği önemli ise örnek varyanslarının türdeş olmadıklarına, değilse türdeş olduklarına karar verilir” (Özdamar, 2004). “Gruplar arası kareler ortalaması, gruplar içi kareler ortalamasına bölünerek varyans analizinin test istatistiği olan F değeri elde edilir. Hesaplanan F değeri, F tablosundan elde edilen kritik değerden büyükse örnek ortalamaları arasındaki farklılığın önemli olduğuna, kritik değerden küçükse örnek ortalamaları arasındaki farklılığın önemli olmadığına hükmedilir. Serbestlik derecesi (df) örnek içinde serbestçe değişebilecek gözlem değeri sayısını gösterir” (Köseoğlu ve Yamak, 2002).

Bankaların sermaye güçleri ile üstlendikleri riskler arasındaki kontrolü sağlamaya yönelik olarak geliştirilen en önemli uluslararası rasyo sermaye yeterlilik rasyosudur (SYR). SYR, özkaynaklar ile risk ağırlıklı kalemlerin oranıdır. Düzenleyici otorite, müşterileri korumak, krizleri engellemek ve bankacılık sisteminin etkin bir şekilde işlemlerini sağlamak amacı ile bankaların üstlendikleri risklere karşılık birtakım kısıtlamalar getirmiştir. SYR, küresel bankacılık ve finans sistemine risk ölçümü ve değerlendirme esasları getirmek, piyasa disiplini ve etkin risk yönetim sistemi oluşturmak amacıyla oluşturulan “Basel Kriterlerinin” önemli bir parçasıdır. Bankaların SYR’si aynı kriterlere göre hesaplanmaktadır. Basel II Kriterlerine göre SYR için getirilen asgari sermaye yeterliliği şu an için %8 olarak öngörülmüştür.

Basel II ile sermaye yeterliliği için getirilen sınır şu an %8’dir. Yani bir bankanın SYR’si %8’in üzerinde olması gerekmektedir. Türkiye’de bu oran BDDK tarafından %12 ve üstünde olmasını istemektedir (Aktaş ve Kargın 2007; Doğan 2013).

Tablo 3: Banka Gruplarının Sermaye Yeterlilik Rasyosu Karşılaştırması

Banka Türleri	N	$\bar{X}$	s.s.	F Testi	P Testi	Tukey Testi
Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	16.43	1.67			
Kamu Bankası (2)	11	15.61	1.19	3.86	0.008	3>4
Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	17.48	1.38			3>2
Katılım Bankası (4)	11	15.57	1.51			

“*p<0.05, N= Gözlem Sayısı, $\bar{X}$ = ortalama, s.s.= Standart Sapma”

Analiz sonucuna göre banka gruplarının SYR ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Fark yaratan grubu bulmak için Post Hoc ikili karşılaştırmalardan N’ler eşit olduğu için Tukey testi uygulanmıştır. Tukey Testi sonucuna göre, yabancı sermayeli bankaların SYR’su kamu ve katılım bankalarından istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Yabancı sermayeli bankaların SYR’si 17.48 iken, bu değer kamu bankalarında

15,61, katılım bankalarında 15.57 olarak gerçekleşmiştir. Bu durumda, “H1. Banka gruplarının sermaye yeterlilik oranları birbirlerinden farklılaşmaktadır” hipotezi kabul edilmiştir.

Bankacılık sektörünün en önemli ürünlerinden olan kredinin geri ödemesi 90 günü aşması halinde bu kredi artık takip hesaplarında takip edilmektedir. Takipteki kredilerin toplam kredilere oranı (NPL), bir ekonomide kişi veya kurumların ödeme gücünü, bankalarda da aktif kalitesi ve risk düzeyini gösterir. Kredilerin takibe düşmesinin, ekonomiye ve bankalara birçok maliyeti bulunur. Takipteki krediler oranı, öncü gösterge niteliğiyle ekonomi ve banka yönetimlerince yakından izlenir. Bu nedenle takipteki kredilerin önceden tahmin edilebilmesi, hem bankalar hem ekonomi yönetimlerince oldukça önemli bir husustur. Takipteki kredilerin tahminine yönelik gözlemlere ve ekonometrik modellere dayanan çeşitli sistemler bulunur. Sistemlerin birçoğu firma verilerini girdi olarak kullanırken, geri kalanı bu verilerin yanı sıra makro ekonomik verileri de kullanır. Kâr artışını ve risk minimizasyonunu hedefleyen bankaların, kredilerin takibe düşme oranını sağlıklı bir şekilde tahmin edebilmeleri oldukça önemlidir (Yücememiş ve Sözler, 2011: 43).

Tablo 4: Banka Gruplarının Takipteki Alacak (NPL) Rasyosunun Karşılaştırılması

Banka Türleri	N	$\bar{X}$	s.s.	F Testi	P Testi	Tukey Testi
Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	3.50	1.45			
Kamu Bankası (2)	11	3.04	0.42	5.18	0.001	1>3
Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	4.80	1.08			2>3
Katılım Bankası (4)	11	3.90	0.81			

“*p<0.05, N= Gözlem Sayısı, $\bar{X}$ = ortalama, s.s.= Standart Sapma”

Analiz sonucuna göre banka gruplarının takipteki alacak (NPL) rasyosu ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Fark yaratan grubu bulmak için yine Post Hoc ikili karşılaştırmalardan Tukey testi uygulanmıştır. Tukey Testi sonucuna göre; yabancı sermayeli bankaların NPL oranları, kamu ve yerli sermayeli özel bankalara göre istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Yabancı sermayeli bankaların NPL oranı 4.80 iken, bu oran kamu bankasında 3.04, yerli sermayeli özel bankada ise 3.50 olarak gerçekleşmiştir. Bu durumda, “H2. Banka gruplarının takipteki alacak (NPL) oranları birbirlerinden farklılaşmaktadır” hipotezi reddedilmemiştir.

Bankalar açısından karlılık en önemli var olma sebebidir. Bunun yanı sıra karlılık, bir bankanın üstlenebileceği riski ve sermayesini arttırabilme kapasitesini gösteren önemli bir sonuçtur. Kârlılık, bankanın gelir kaynaklarını iyi belirleme, yüksek getirili alanlarda faaliyetlerini sürdürebilme başarısının da bir göstergesidir. Banka kârlılığının ölçümünde, bankanın reel olarak yeterince kâr edip etmediğine bakılır. Bu amaçla, banka kârlılarının, aktif büyüklükleri ile o kârı elde etmek için sahip oldukları sermaye miktarı ve sektörün kârlılık ortalamasının karşılaştırılması gereklidir (Atan, 2002).

Bankacılık sektöründe karlılığa yönelik performansın ölçülmesinde kullanılan genel olarak iki temel gösterge vardır. Bu göstergeleri; aktif kârlılığı (ROA) ve özkaynak kârlılığı (ROE) şeklinde belirtmek mümkündür. ROA (Return on Assets), aktif kârlılığını veren aktif getirisidir. Yapılan yatırımlara karşılık bankanın vergiden sonra ne kazandığını ifade etmektedir. Başka bir deyişle, bankanın yatırımlarından ne ölçüde getiri sağladığını gösteren bir rasyodur (Aktan ve

Bora, 2006). Özkaynak getirisi, vergi sonrası net kârın toplam özkaynaklara oranıdır (ROE – Return on Equity). Banka hissedarları tarafından bankaya yatırılan fonlardan elde edilen getiri oranını temsil eder (Khravish vd., 2011). Bankaların kârlılık performansını ölçülmesinde kullanılan ROE, sermaye birimi başına muhasebe kârını ölçer (Awdeh, 2005).

Tablo 5: Banka Gruplarının Karlılık Rasyolarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Banka Türleri	N	$\bar{X}$	s.s.	F	p	LSD Testi
ROA	Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	1.60	0.42	2.58	0.048	1>4
	Kamu Bankası (2)	11	1.55	0.51			
	Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	1.31	0.35			
	Katılım Bankası (4)	11	1.08	0.52			
ROE	Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	14.57	3.13	3.23	0.020	2>3
	Kamu Bankası (2)	11	17.38	5.43			
	Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	12.09	3.03			
	Katılım Bankası (4)	11	12.19	4.91			

“*p<0.05, N= Gözlem Sayısı, $\bar{X}$ = ortalama, s.s.= Standart Sapma”

Tablo 5 incelendiğinde banka gruplarının kârlılık oranları “Dönem Net Karı/Toplam Aktif (ROA) ve Dönem Net Karı/Özkaynaklar (ROE)” bakımından kıyaslandığında, yapılan test sonucuna göre banka grupları arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre; özel bankalar ve kamu bankaları ROA açısından hem katılım bankalarından hem de yabancı sermayeli bankalardan farklılık göstermektedir. Ancak bu analizde p değeri 0.05’e çok yakın olduğu için (p=0.048) tukey testi fark oluşturan banka grubu tespit edilememiştir. Bu durumda post hoc testlerinde LSD testi kullanılarak fark yaratan grup tespit edilmiştir. LSD testi sonucuna göre yerli sermayeli özel bankalar ile Kamu bankalarının ortalama ROA’sı katılım katılım bankalarından ayrıştığı tespit edilmiştir. Yerli sermayeli özel bankaların ROA’sı 1.60, kamu sermayeli bankaların 1.55 iken katılım bankalarında bu oran 1.08 olarak gerçekleşmiştir. ROE açısından ise kamu bankaları yabancı sermayeli bankalardan ve katılım bankalarından ayrıştığı tespit edilmiştir. Kamu bankalarında 17.38 olan ROE oranı, yabancı sermayeli bankalarda 12.09, katılım bankalarında ise 12.19 olarak gerçekleşmiştir. Bu durumda H3 ve H4 hipotezleri reddedilmemiştir.

Gelir-gider rasyoları bankaların elde ettiği kârın hangi gelir ve gider kalemlerinden etkilendiğini ve toplam gelirleri ve giderleri içinde hangi kalemlerin ağırlıklı olarak yer aldığını gösteren rasyolardır (Aktaş ve Kargın 2007). Karlılığın ölçülmesinde de kullanılan bu rasyolar, bankaların aktiflerini ne kadar verimli yönettiğinin de bir göstergesidir. Faiz gelirlerinin faiz giderlerinden yüksek olması ve net faiz gelirinin, faiz dışı giderlerin faiz dışı gelirlerden yüksek olmasının yarattığı negatif etkiyi bertaraf etmesi amacıyla oldukça yüksek olması gerekmektedir.

Tablo 6: Banka Gruplarının Gelir-Gider Rasyolarının Karşılaştırılması-1

Değişkenler	Banka Türleri	N	$\bar{X}$	s.s.	F	p	Tukey Testi
Net Faiz Geliri/Toplam Aktifler	Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	3.76	0.39	11.88	0.00	3>1
	Kamu Bankası (2)	11	3.58	0.32			3>2
	Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	4.51	0.56			3>4
	Katılım Bankası (4)	11	3.53	0.27			

“*p<0.05, N= Gözlem Sayısı, $\bar{X}$ = ortalama, s.s.= Standart Sapma”

Tablo 6’ya göre; banka gruplarının gelir-gider rasyosu ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Test sonucuna göre; yabancı sermayeli bankaların Net Faiz Geliri/Toplam Aktifler rasyosu, yerli sermayeli özel bankalar, kamu bankaları ve katılım bankalarından ayırt edilebilir bir farklılık göstermektedir. Bu oran yabancı sermayeli bankalarda 4.51 iken, yerli sermayeli özel bankalarda 3.76, kamu bankalarında 3.58 ve katılım bankalarında ise 3.53 olarak gerçekleşmiştir. Bu durumda, “H5. Banka gruplarının Net Faiz Geliri/Toplam Aktif oranları birbirinden farklılaşmaktadır” hipotezi reddedilmemiştir.

Tablo 7: Banka Gruplarının Gelir-Gider Rasyolarının Karşılaştırılması-2

Değişkenler	Banka Türleri	N	$\bar{X}$	s.s.	F	p	Tamhane’s Testi
Faiz Dışı Gelir/Faiz Dışı Gider	Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	98.51	0.74	58.55	0.00	1>2
	Kamu Bankası (2)	11	85.37	3.83			3>2
	Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	96.66	1.47			4>2
	Katılım Bankası (4)	11	95.74	2.82			1>3

“*p<0.05, N= Gözlem Sayısı, $\bar{X}$ = ortalama, s.s.= Standart Sapma”

Tablo 7’ye göre banka gruplarının “Faiz Dışı Gelir/Faiz Dışı Gider” rasyosuna göre ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Dağılım homojen olmadığından (p<0.05) fark yaratan grubu bulmak için Post Hoc ikili karşılaştırmalardan Tamhane’s testi uygulanmıştır. Test sonucuna göre, kamu bankalarının “faiz dışı/gelir gider” rasyosunun diğer 3 gruptan düşük olduğu, ayrıca yerli sermayeli özel bankaların rasyosunun (98.51) yabancı sermayeli bankalardan yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda, “H6. Banka gruplarının Faiz Dışı Gelir/Faiz Dışı Gider oranları birbirinden farklılaşmaktadır” hipotezi reddedilmemiştir.

Tablo 8: Banka Gruplarının Gelir-Gider Rasyolarının Karşılaştırılması-3

Değişkenler	Banka Türleri	N	$\bar{X}$	s.s.	F	p	Tamhane's Testi
İşletme Giderleri/Toplam Aktifler	Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	2.08	0.24	10.14	0.00	1>2
	Kamu Bankası (2)	11	1.63	0.22			3>2
	Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	2.80	0.77			4>2
	Katılım Bankası (4)	11	2.49	0.53			

“*p<0.05, N= Gözlem Sayısı, $\bar{X}$ = ortalama, s.s.= Standart Sapma”

Tablo 8’göre banka gruplarının “İşletme Giderleri/Toplam Aktifler” rasyosuna göre ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Dağılım homojen olmadığından (p<0.05) fark yaratan grubu bulmak için yine Post Hoc ikili karşılaştırmalardan Tamhane’s testi uygulanmıştır. Test sonucuna göre kamu bankalarının işletme gideri/toplam aktif rasyosu diğer üç gruptan farklılık göstermektedir. Bu durumda, *H7. Banka gruplarının İşletme Giderleri/Toplam Aktif oranları birbirinden farklılaşmaktadır*” hipotezi reddedilmemiştir.

Tablo 9: Banka Gruplarının Özkaynak/Risk Ağırlıklı Kalem Rasyolarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Banka Türleri	N	$\bar{X}$	s.s.	F	p	Tukey Testi
Özkaynak/Risk Ağırlıklı Kalem	Yerli Sermayeli Özel Banka (1)	11	16.43	1.67	3.86	0.008	
	Kamu Bankası (2)	11	15.61	1.19			3>2
	Yabancı Sermayeli Banka (3)	11	17.47	1.38			3>4
	Katılım Bankası (4)	11	15.57	1.51			

“*p<0.05, N= Gözlem Sayısı, $\bar{X}$ = ortalama, s.s.= Standart Sapma”

Tablo 9’da banka gruplarının Özkaynak/Risk Ağırlıklı Kalem Rasyolarına göre ortalamalar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmektedir (p<0.05). Test sonucuna göre; yabancı sermayeli bankaların özkaynak/risk ağırlıklı kalem rasyosu, kamu ve katılım bankalarından istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Bu oran yabancı sermayeli bankalarda 17.47 iken, kamu bankalarında 15.61, katılım bankalarında ise 15.57 olarak gerçekleşmiştir. Bu durumda, *H8. Banka gruplarının Özkaynak/Risk Ağırlıklı kalem oranları birbirinden farklılaşmaktadır*” hipotezi reddedilmemiştir.

4. SONUÇ

Finansal sistem içerisinde bankalar, stratejik bir öneme sahiptirler. Bankalar bir ekonomide, finansal aracılık fonksiyonunu yerine getiren işletmelerdir. Bankacılık sektörü sağladıkları bu fonksiyonlarla bir ekonominin bir finansal sistemin temelini oluşturmaktadırlar. Bankalar, para aktarım mekanizmaları sayesinde ekonomide kaynakları etkin dağıtılmasını sağlarken diğer taraftan da karlılıklarını maksimum düzeye çıkarmayı hedeflemektedirler.

Bu araştırmada Türkiye’de bankacılık sektöründe faaliyet gösteren tüm mevduat ve katılım bankalarının 2010-2020 yılları arasında finansal performansları karşılaştırılmalı olarak analiz edilmiştir. Araştırmada en temel göstergelerden birisi olan sermaye yeterlilik rasyosu başta olmak üzere toplam 8 adet finansal rasyo kullanılmıştır. Araştırmaya konu olan banka ve katılım bankaları, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu’nun (BDDK) yapmış olduğu gruplandırmaya göre kategorize edilmiştir. Araştırmada yapılan analiz çalışmasında banka gruplarının birbirleri arasındaki farklılığı tespit etmek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile post-hoc testlerinden Tukey, Tamhane ve LSD Testleri kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre yabancı sermayeli bankaların SYR’sinin kamu ve katılım bankalarından daha ayırt edilebilir ve güçlü olduğu görülmektedir. Diğer taraftan yabancı sermayeli bankaların NPL oranları, kamu ve yerli sermayeli özel bankalara göre istatistiksel olarak farklılık göstermektedir. Yabancı sermayeli bankaların NPL oranı 4.80 iken, bu oran kamu bankasında 3.04, yerli sermayeli özel bankada ise 3.50 olarak gerçekleşmiştir. Bu durum takibe düşen kredilerin yabancı sermayeli bankalarda daha fazla olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Yerli sermayeli özel bankalar ile Kamu bankalarının ortalama ROA’sı katılım bankalarından ayrıştığı tespit edilmiştir. Kamu bankaları ile özel bankaların aktif karlılıklarının yabancı bankalar ile katılım bankalarından yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. ROE açısından ise kamu bankalarının yabancı sermayeli bankalardan ve katılım bankalarından daha iyi performans sergiledikleri tespit edilmiştir. Banka gruplarının gelir-gider yapısı oranlarına bakıldığında yabancı sermayeli bankalarında diğer 3 gruptan belirgin şekilde ayrıştığı ve daha iyi performans gösterdikleri görülmektedir.

Araştırma sonuçları sermaye yeterlilik oranları açısından Aktaş ve Kargın (2007), Doğan (2013), Toraman ve diğerleri (2015) ve Kevser (2021) tarafından yapılan çalışmalarla uyum göstermektedir. Kârlılık oranları açısından elde edilen bulgular, Safiullah (2010), Hanif ve diğerleri (2012) tarafında yapılan çalışmalarla yine uyum gösterdiği görülmektedir. Diğer taraftan, Aktaş ve Kargın (2007), Doğan (2013) yapmış oldukları çalışmalarda bankaların kârlılık oranları arasında anlamlı bir farklılık tespit edememişlerdir. Aktif kalitesi oranları açısından elde edilen sonuçlara bakıldığında, Parlakkaya ve Çürük (2011), Ayrıçay ve diğerleri (2014), Yurttadur ve Demirbaş (2017) ve Tuncay (2018) sonuçları ile uyum göstermektedir. Gelir-gider yapısına ilişkin elde edilen sonuçlar analiz edildiğinde ise Alexakis vd. (2019) tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarını desteklediği görülmektedir.

Araştırmada aynı zamanda çalışma ilkeleri farklılık arz eden konvansiyonel bankalar ile katılım bankaları arasında performans karşılaştırılması yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre konvansiyonel bankaların genel olarak tüm kategorilerde katılım bankalarından daha iyi bir performans gösterdikleri tespit edilmiştir.

Bu araştırma sonuçlarının, BDDK, TBB, TKBB tarafından hazırlanan raporlarda yer alan Türk bankacılık sektörüne ait veriler kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan karşılaştırmalı analizler Türk bankacılık sektöründeki banka grupları açısından önemli bulgular sunulmuştur. Sonraki araştırmalarda Türk bankacılık sisteminin finansal göstergelerinin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin bankacılık sistemleri ile karşılaştırmalı analizi yapılabilir.

YAZAR BEYANI

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Bu çalışma bilimsel araştırma ve yayın etiği kurallarına uygun olarak hazırlanmıştır.

Yazar Katkıları

Yazar çalışmayı tek başına gerçekleştirmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar açısından ya da üçüncü taraflar açısından çalışmadan kaynaklı çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Alptürk, Y., Tunçel, M. B., Yılmaz, T., & Bekci, İ. (2021). Ham Petrol Fiyatları ve Katılım Endeksleri Arasındaki İlişkinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 24 (1), 162-172.
<https://doi.org/10.29249/selcuksbmyd.885756>
- Aktan, B., & Bora B. (2006). Oranlar Aracılığı ile Finansal Durumumuzu Nasıl Çözümlersiniz? *Yaşar Üniversitesi E-Dergi*, 1, 49-67.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/jyasar/issue/19113/202840>
- Aktaş, H., & Kargın, M. (2007). Türk Bankacılık Sektöründeki Yabancı ve Ulusal Bankaların Finansal Oranlar Açısından Karşılaştırılması. *Yönetim ve Ekonomi*, 14(2), 31-45.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/yonveek/issue/13687/165637>
- Aktepe, İ. E. (2010). *İslam, Hukuk Çerçevesinde Finansman ve Bankacılık*. Hayat Yayın Grubu.
- Akyüz, F., Soba A.Ş., & Yeşil, T. (2020). Katılım Bankalarının CAMELS Analizi Yöntemiyle Finansal Performanslarının Değerlendirilmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz/2020 (87), 145-166. <https://doi.org/10.25095/mufad.756250>
- Alexakis, C., Izzeldin, M., Johnes, J., & Pappas, V. (2019). Performance and Productivity in Islamic and Conventional Banks: Evidence from the Global Financial Crisis. *Economic Modelling*, 79, 1-14. <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2018.09.030>
- Atan, M. (2002). *Risk Yönetimi ve Türk Bankacılık Sektöründe Bir Uygulama*. Basılmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Awdeh, A. (2005). Domestic Banks and Foreign Banks Profitability: Differences and Their Determinants. *Emerging Markets Finance Conference Paper*, Cass Business School, pp.1-38.
- Ayrıçay, Y. Yardımcıoğlu M., & Demir B. (2014). Mevduat ve Katılım Bankalarının Finansal Performanslarının Karşılaştırılması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 1-18.
<http://iibfdergisi.ksu.edu.tr/tr/pub/issue/10269/125961>

- Aytekin, S., & Sakarya, Ş. (2013). BIST'deki Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının 2001 ve 2008 Finansal Krizleri Çerçevesinde CAMELS Derecelendirme Sistemi ile Değerlendirilmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, ss. 25-58.
- Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (2020). Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri Aralık 2020. 03.03.2021 tarihinde https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/duyuru_0816_01.pdf adresinden erişilmiştir.
- Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu (2021). TBS Temel Gösterge Raporu, 01.05 tarihinde <https://www.bddk.org.tr/Veri/Detay/162> adresinden erişilmiştir.
- Dash, M., & Das, A. (2010). A CAMELS Analysis of the Indian Banking Industry. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1666900> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1666900>
- Demirel E., Atakişi, A., & Abacıoğlu, S. (2013). Bankacılık Faaliyet Oranlarının Panel Veri Analizi: Türkiye'deki Kamu, Özel Ve Yabancı Sermayeli Bankaların Durumu. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Temmuz/2013, 59-101. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mufad/issue/35644/396428>
- Dinçer, H., & Görener, A. (2011). Performans Değerlendirmesinde Ahp - Vikor Ve Ahp - Topsis Yaklaşımları: Hizmet Sektöründe Bir Uygulama. *Journal of Engineering and Natural Sciences Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi*, Sigma 29, 244-260. <https://www.researchgate.net/publication/335821933>
- Doğan, M. (2013). Katılım ve Geleneksel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: Türkiye Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 58, 175-188. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/mufad/issue/35643/396420>
- Ecer, F. (2013). Türkiye'deki Özel Bankaların Finansal Performanslarının Karşılaştırılması: 2008-2011 Dönemi. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(2), 171-189. <https://doi.org/10.11616/AbantSbe.326>
- Fayed, M. E. (2013). Comparative Performance Study of Conventional and Islamic Banking in Egypt. *Journal of Applied Finance and Banking*, 3(2), 1-14.
- Güler, S. (2019). Banka Kârlılık Oranlarının Panel Veri Analizi ile Değerlendirilmesi: Türkiye'de Faaliyet Gösteren Mevduat ve Katılım Bankalarının Karşılaştırılması. *Izmir Democracy University Social Sciences Journal Idusos* E-Issn: 2651-5458. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/idusos/issue/51534/563006>
- Gümüş, F. B., & Nalbantoğlu, Ö. (2015). Türk Bankacılık Sektörünün CAMELS Analizi Yöntemiyle 2002-2013 Yılları Arasında Performans Analizi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2), 83-106. <https://doi.org/10.5578/jeas.10837>
- Hanif, M., Tariq, M., Tahir, A., & Momeneen, W. (2012). Comparative Performance Study of Conventional and Islamic Banking in Pakistan. *International Research Journal of Finance and Economics*, 83, 62-72.

- İslatince, N. (2018). Türkiye'deki Katılım Bankaları ve Mevduat Bankalarının (2010 -2017) Dönemi Finansal Performans Farklılıklarının Kruskal Wallis Testi ve All-Pairwise Karşılaştırma Yöntemi ile Karşılaştırılması. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 8(4), p. 255-262. <https://doi.org/10.26579/jocress-8.4.12>
- Kevser, M. (2021). Banka Türlerinin Karşılaştırmalı Finansal Performans Analizi: Türkiye İçin Ampirik Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Mart 2021. <https://doi.org/10.31460/mbdd.775080>
- Khrawish, A. H., Zakaria W. S., & Husni A. K. (2011). Determinants of Islamic Bank Profitability: Evidence from Jordan. *Middle Eastern Finance and Economics*, 13, 43-57.
- Köseoğlu M., & Yamak R. (2002). *Uygulamalı İstatistik*. Derya Kitabevi, Trabzon.
- Matthew, N. G., & Esther, L. A. (2012). Financial Performance Comparison of Foreign VS Local Banks in Ghana. *International Journal of Business and Social Science*, 3(21), 82-87. <https://10.4236/jmf.2021.113022>
- Özdamar K. (2004). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*. Kaan Kitabevi.
- Parlakkaya, R., & Çürük, S. A. (2011). Finansal Rasyoların Katılım Bankaları ve Geleneksel Bankalar Arasında Bir Tasnif Aracı Olarak Kullanımı: Türkiye Örneği. *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 11(3), 397-405.
- Sufian, F. (2007). The Efficiency of Islamic Banking Industry: A non-parametric Analysis With Non-discretionary Input Variable. *Islamic Economic Studies*, Vol. 14, No. 1 & 2, Aug. 2006 & Jan. 2007, <https://www.researchgate.net/publication/229039883>
- Safiullah, M. (2010). Superiority of Conventional Banks&Islamic Banks of Bangladesh: A Comparative Study. *International Journal of Economics and Finance*, 2(3), 199-207. <https://doi.org/10.5539/ijef.v2n3p199>
- Şenel, C. (2020). Banka Kredileri ve Türk Bankacılık Sektöründe Kredilerin Uluslararası Karşılaştırmalı Analizi. *İşletme Araştırmaları Dergisi Journal Of Business Research-Turk* 12(1), 810-825, <https://doi.org/10.20491/isarder.2020.879>
- Uludağ, A. S., & Ece, O. (2018). Türkiye'de Faaliyet Gösteren Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının TOPSIS Yöntemi Kullanılarak Değerlendirilmesi. *Finans Politik ve Ekonomik Yorumlar*, (637), 49-80. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/fpeyd/issue/47986/607067>
- Toraman, C., Ata, H. A., & Buğan, M. F. (2015). Mevduat ve Katılım Bankalarının Karşılaştırmalı Performans Analizi. *Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(2), 301-310.
- Tuncay, M. (2018). Katılım Bankaları İle Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının Karşılaştırılması. *Al Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 160-176. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/farabi/issue/33998/394961>
- Türkiye Bankalar Birliği (TBB), (2021), İstatistiki Raporlar, 01.05.2021 tarihinde <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>, adresinden erişilmiştir.

- Türkiye Katılım Bankaları Birliği (TKBB), (2021), İstatistiki Raporlar, 02.05.2021 tarihinde <https://tkbb.org.tr/veri/istatistikler> adresinden erişilmiştir.
- Williams, H. T. (2011). Determinants of capital adequacy in the Banking Sub-Sector of The Nigeria Economy: Efficacy of Camels.(A Model Specification with Co-Integration Analysis). *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 1(3), 233.
- Yıldız, A. (2018). Specifying the Importance of Thought for Education Considering a Saying. *Journal of Current Researches on Social Sciences*, 8(4), 255-262.
- Yurttadur, M., & Demirbaş, H. (2017). Türkiye’de Bulunan Katılım Bankaları ve Özel Sermayeli Mevduat Bankalarının Finansal Performanslarının Karşılaştırılması. *İGÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 89-117. <https://doi.org/10.17336/igusbd.326621>
- Yücememiş, B., Sözer, T., & İnanç A., (2011). Bankalarda Takipteki Krediler: Türk Bankacılık Sektöründe Takipteki Kredilerin Tahminine Yönelik Bir Model Uygulaması. *Marmara Üniversitesi Finansal Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 3(5), 43-56. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/marufacd/issue/505/4587>